

Fonds

Prince Claus Fund for
Culture and Development

UNESCO

Netherlands Commission for UNESCO

Persbericht

Amsterdam, 15 augustus 2018

Het redden van erfgoed tijdens een ramp

Een vuurzee, een evacuatie, een crash: op 22 augustus haast een groep van internationale deelnemers aan de cursus 'First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis' (FAC) zich naar de plek waar zich een grootschalige gesimuleerde ramp voltrekt. Een zware test waarin ze moeten laten zien hoe ze als getrainde professionals onvervangbaar cultureel erfgoed kunnen veiligstellen.

Het scenario: een collectie van onschatbare waarde van een etnografisch museum wordt bedreigd met volledige verwoesting. Een medewerker van een ministerie van cultuur is snel ter plekke, maar alle pogingen om de collectie te redden moeten worden onderhandeld met de commandant van de Brandweer die nog steeds moeite heeft om het vuur onder controle te krijgen. Dan volgt nog een explosie. Hoe zullen de nieuwe First Aiders reageren?

Sinds 6 augustus hebben 24 deelnemers aan de cursus **First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis** zich ondergedompeld in een 3-weekse training gericht op het redden van erfgoed. In hun laatste, ultieme oefening op het terrein van de Koninklijke Militaire School Luchtmacht, Vliegbasis Woensdrecht (KMSL Vlb WDT) zullen ze snel een inschatting moeten maken van de situatie, moeten ze vertrouwen op hun ervaring, moeten ze taken delegeren aan teams en hun nieuw verworven vaardigheden in praktijk testen. De cursus wordt georganiseerd door het Prins Claus Fonds, ICCROM - The International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property, Smithsonian Cultural Rescue Initiative, en de Nederlandse Unesco Commissie. De training bevat modules zoals preventie, veilige evacuatie, stabilisatie en bescherming van cultureel erfgoed in risico situaties. De deelnemers wordt ook geleerd een analyse te maken van beschadigingen en de risico's, het stellen van prioriteiten en hoe te onderhandelen met autoriteiten ter plekke.

Als voorbereiding op de eindsimulatie zullen de deelnemers theorielessen volgen, maar ook oefenen in de praktijk. Deze kleinere simulaties vinden plaats op Landgoed de Klokkenberg in Breda, wat voor de gelegenheid is omgedoopt tot overstromd museum. De cursisten leren er hoe ze het gebouw veilig kunnen betreden en hoe ze het monumentale gebouw en diverse kunstobjecten kunnen redden.

De deelnemers in de 2018 Brabant FAC cursus komen uit 23 landen: Afghanistan, Antigua & Barbuda, Bhutan, Frankrijk, Ierland, Kenia, Kiribati, Macedonië, Malawi, Maleisië, Mexico, Mozambique, Nepal, Nederland, Nieuw-Zeeland, Peru, de Filipijnen, Zuid-Afrika, Tanzania, Turkije, de VS, Vietnam en Zimbabwe. Ze zijn werkzaam als conservator, archeoloog, archivaris maar ook zijn er professionals werkzaam in humanitaire crises zoals militairen en crisiscoördinatoren.

Pers accreditatie: De simulatie vindt plaats op 22 augustus van 13.00-17.00 uur op het terrein van de Koninklijke Militaire School Luchtmacht, Vliegbasis Woensdrecht (KMSL Vlb WDT). Als u aanwezig wilt zijn tijdens de simulatie kunt u zich daarvoor aanmelden via Martine Willekens, Prins Claus Fonds PR-manager M.Willekens@princeclausfund.nl.

In verband met veiligheidsvereisten dient u uw naam en initialen, naam van uw organisatie, functie, geboortedatum en geboorteplaats te vermelden.

De deadline voor pers accreditatie is maandag 20 augustus om 12.00 uur. Er is beperkte ruimte voor aanwezigheid pers.

Fonds

Prince Claus Fund for
Culture and Development

UNESCO

Netherlands Commission for UNESCO

Achtergrondinformatie over de FAC-cursus

2018 is het Europees Jaar van het cultureel erfgoed. Het is ook een jaar waarin in verschillende delen van de wereld overstromingen, branden, aardbevingen en verwoestende gewapende conflicten plaatsvinden die cultureel erfgoed in gevaar brengen. De rampoefening past binnen de activiteiten in het kader van het Europese jaar voor het Cultureel Erfgoed 2018, waarin activiteiten ondersteund worden ter bescherming van bedreigd erfgoed en vergroting van het publieke bewustzijn en het belang van Europese culturele samenwerking onderstreept wordt.

Betrokken individuen doen tijdens dit soort rampen wat ze kunnen, maar effectieve bescherming en redding van het erfgoed vereist getrainde mensen die weten wat ze moeten doen als het noodlot toeslaat.

Deelnemers worden aangespoord om hun kennis door te geven door lokale cursussen te organiseren. Tot dusver zijn meer dan 100 'culturele first aiders' opgeleid en officieel gecertificeerd in Egypte, Georgië, Irak en Servië. Ze vormen de kern van een groeiend internationaal netwerk van professionals die zijn toegerust om te reageren wanneer een natuurlijke of door de mens veroorzaakte ramp onvervangbaar cultureel erfgoed dreigt te vernietigen.

De eerste First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis (FAC) training vond plaats in Rome in 2010 en werd georganiseerd door ICCROM, het Italiaanse ministerie van Cultuur, Unesco en Blue Shield. Het Smithsonian Institution werkt sinds 2010 samen met ICCROM, in eerste instantie voor het beschermen van erfgoed in Haïti na de aardbeving; het Prins Claus Fonds werd in 2011 financieringspartner.

Slotceremonie 25 augustus

De slotceremonie voor de FAC-cursus in Brabant vindt plaats op zaterdag 25 augustus om 13.00 uur in het Stadhuis, Markt 1, 's-Hertogenbosch. **Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) Ingrid van Engelshoven** zal aanwezig zijn. Voorafgaande persregistratie is vereist voor 23 augustus. Neem contact op met Martine Willekens, Prins Claus Fonds PR-Manager M.Willekens@princeclausfund.nl.

Na de FAC-cursus vindt een leiderschapsmodule van een week plaats (27 - 31 augustus) voor een selecte groep professionals. Deze aanvullende cursus is bedoeld om het creëren van duurzame nationale of regionale netwerken te bevorderen en de capaciteit te versterken om erfgoedreddingsoperaties verder te integreren met humanitaire hulp tijdens rampen.

Publieke evenementen om meer te leren

Tijdens de cursus worden aspecten van cultureel erfgoed en de bescherming ervan belicht in verschillende openbare evenementen georganiseerd door de Nederlandse Unesco Commissie. Deze omvatten:

24 augustus: Filmvertoning van de prijswinnende documentaire *The Destruction of Memory*, in het Chassé Theater in Breda, gevolgd door een discussie. Marielies Schelhaas, algemeen secretaris van de Nederlandse Unesco Commissie, leidt een panel van experts in de bescherming van cultureel erfgoed waaronder Majoor Edwin Maes, van de afdeling Achtergrondgeschiedenis van de culturele geschiedenis van het Nederlandse ministerie van Defensie en Corinne Wagener, directeur Smithsonian Cultural Rescue Initiative.

25 augustus: Interactieve Minecraft gaming sessie bij het stadsBiEB Centrum 's-Hertogenbosch. Bezoekers mogen mee doen aan het digitaal nabouwen van de monumentale kathedraal St Jan 's-Hertogenbosch. Ook kunnen bezoekers de Minecraft St. Jan in Virtual Reality beleven.

Fonds

Prince Claus Fund for
Culture and Development

UNESCO

Netherlands Commission for UNESCO

ICCROM

25 augustus 'Spelen in de middeleeuwen' bij de ArcheoHotspot 's-Hertogenbosch in het Groot Tuighuis. Er zijn archeologische vondsten van allerlei speelgoed en spelmateriaal uit vroeger eeuwen te zien. Naast deze zijn er ook nieuwe, door de Afdeling Erfgoed 's-Hertogenbosch ontwikkelde, spelvormen. Bovendien kun je je hullen in middeleeuwse kledij om dan via digitale technieken terecht te komen in middeleeuws 's-Hertogenbosch.

28 augustus: Documentair erfgoed in kleine instellingen, discussie en workshop in De Nieuwe Veste in Breda. De vernietiging van documentair erfgoed is een specifieke zorg van archieven over de hele wereld. Vincent Wintermans, senior beleidsmedewerker bij de Nederlandse Unesco Commissie zal het Memory of the World-programma van Unesco bespreken. Frank Bergevoet van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) plaatst de discussie erfgoed in een Nederlandse context, gevolgd door een workshop over de preventieve conservering van archieven. Georganiseerd in samenwerking met Stadsarchief Breda.

Organisatoren en partners

De First Aid to Cultural Heritage in Times of Crisis training 2018 is georganiseerd door het Prins Claus Fonds, ICCROM, het Smithsonian Cultural Rescue Initiative en de Nederlandse Unesco Commissie, evenals lokale partners: de provincie Noord-Brabant, het Brabants erfgoed en de gemeenten van Breda en 's Hertogenbosch, met steun van Brabant C, Mondriaan Fonds en het Nederlandse ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Het Prins Claus Fonds ondersteunt en verbindt kunstenaars en cultuurbeoefenaars in gebieden waar culturele expressie onder druk staat, voornamelijk in Latijns-Amerika, Afrika, Azië, het Caribisch gebied en Oost-Europa. Via het Cultural Emergency Response programma biedt het Prins Claus Fonds snelle hulp bij het evacueren, stabiliseren of redden van cultureel erfgoed dat wordt bedreigd door conflictsituaties of natuurrampen. <https://princeclausfund.org>

ICCROM is een intergouvernementele organisatie die zich wereldwijd bezighoudt met behoud en bevordering van cultureel erfgoed. Samen met 136 lidstaten zorgt het voor de beste instrumenten, kennis, vaardigheden en een gunstig klimaat voor het behoud van cultureel erfgoed in al zijn vormen, ten behoeve van alle mensen. <https://www.iccrom.org>

Het Smithsonian Cultural Rescue Initiative werkt om cultureel erfgoed te beschermen dat wordt bedreigd of beïnvloed door rampen en om Amerikaanse en internationale gemeenschappen te helpen hun identiteit en geschiedenis te behouden. <https://culturalrescue.si.edu>

De Nederlandse Unesco Commissie is het centrale punt in Nederland voor Unesco-activiteiten. Het beschermen van erfgoed in crisissituaties is een van de kernthema's van de Commissie. <https://www.unesco.nl>

NOOT VOOR DE REDACTIE

Neem voor meer informatie contact op met

Martine Willekens, Prins Claus Fonds PR-manager

M.willekens@princeclausfund.nl +31.65.36.00431